

Hvilken betydning får et dansk "ja" eller "nej" til EU-patentet?

Ud af de 38 medlemsstater i den europæiske patentorganisation er 25 landes regeringer, herunder den danske, blevet enige om at indføre et "enhedspatent" og en "fællesdomstol". Denne aftale skal til folkeafstemning den 25. maj i år. Her belyses det, hvad et "ja" eller et "nej" betyder for danske virksomheder.

Af Henriette
Ammitzbøll
Damsgaard,
patentrådgiver hos
Budde Schøy A/S

Uanset om Danmark tiltræder aftalen eller ej, må det forventes, at der bliver flere patenter, som er i kraft i de lande, der deltager i aftalen. Det vil derfor blive en større udfordring at sikre sig "freedom-to-operate" i de deltagende lande. Uanset om Danmark tiltræder aftalen eller

ej, må det forventes, at danske virksomheder kommer til at stifte bekendtskab med fællesdomstolen enten i rollen som påstået krænker, i forsøg på at håndhæve et europæisk patent med enhedseffekt eller som indsiger mod gyldigheden af et europæisk patent med enhedseffekt. Danske ansøgere vil, uanset om Danmark tiltræder aftalen eller ej, kunne drage fordel af at vælge et patent med enhedseffekt, hvis man under alle forhold ville vælge at opretholde sit europæiske patent i mindst 7 af de stater, som er med i aftalen.

Det nuværende europæiske patent

Den europæiske patentmyndighed (EPO) behandler allerede med det nuværende system samlet ansøgninger om patent, som ønskes effektueret i Europa på vegne af alle de nuværende 38 medlemsstater. Hvis EPO finder, at ansøgningen kan føre til patent, skal patentets krav oversættes til alle de officielle behandlingssprog (engelsk, tysk og fransk), hvorefter patenthaver kan vælge at validere patentet i en, flere eller samtlige af de 38 medlemsstater. Nogle af de 38 stater kræver, at valideringen omfatter oversættelse af patentets krav eller patentet i sin helhed til medlemsstatens nationale sprog. Efter validering er patentet pr. definition et nationalt patent i hver enkelt medlemsstat, hvori det opretholdes. I gennemsnit validerer patenthavere i 7 ud af de mulige 38 medlemsstater. Indførelsen af et enhedspatent kommer ikke til at påvirke patentansøgers muligheder for fortsat at anvende det nuværende europæiske system, hvor den europæiske ansøgning i sidste ende bliver til et eller flere nationale patenter. Der vil formentlig også fortsat være mu-

lighed for i et vist omfang at søge nationale patenter uden om EPO.

Det nuværende retssystem

Der findes p.t. ingen fælles europæisk domstol, der håndterer patentsager. Man kan derimod håndhæve patentet i de stater, hvori det er valideret via de nationale domstole. I Danmark kan forbudssager for så vidt angår patenttvister anlægges ved en byret eller ved Sø- og Handelsretten i København. Krænkelser-påstande skal i første instans føres ved Sø- og Handelsretten og det er også ved denne ret, sager om patenters ugyldighed skal anlægges.

Konsekvenserne af det nuværende europæiske patent og de nationale retssystemer

Selvom det nuværende europæiske patent tilbyder samlet europæisk sagsbehandling, bliver processen omkostningstung, så snart patentet bliver godkendt pga. de nationale oversættelseskrav i forbindelse med validering og de efterfølgende nationale årsafgifter til opretholdelse. Omkostningerne afhænger naturligvis af hvilke og ikke mindst i hvor mange stater, man ønsker at opretholde patentet. At patenttvister skal afgøres af hinanden uafhængige nationale domstole, der opererer efter selvstændig national lovgivning og national retspraksis medfører, dels at patenthaver kan blive nødt til at anlægge parallelle retssager i flere medlemsstater, dels at sagens udfald, både for så vidt angår krænkelsspørgsmålet og patentets gyldighed, kan have stik modsatte udfald fra stat til stat. Formålet med at indføre et europæisk patent med enhedseffekt og en fælles europæisk patentdomstol er således primært at reducere ansøgers omkostninger i ansøgningsfasen og at effektivisere og ensrette domstolssystemet.

Det nye europæiske patent med enhedseffekt

Forskellen mellem det nuværende europæiske patent og det nye enhedspatent indtræffer først efter, at EPO har godkendt en europæisk patentansøgning. Frem til det tidspunkt i ansøgningsprocessen er der i princippet ingen forskel på det nuværende europæiske patent og et patent ifølge den nye aftale. Patenthaver får efter godkendelsen af det europæiske patent med den nye aftale mulighed for at vælge, om patentet skal valideres i enkelte udvalgte stater som hidtil, eller om patentet skal opretholdes og have "enhedseffekt" for alle de 25 medlemsstater, som er med i aftalen. I de resterende 13 stater, som ikke er med i aftalen om enhedspatentet, kan man fortsat validere patentet på de nuværende nationale vilkår. "Enhedseffekten" består i, at man kun kan overdrage patentet samlet for alle 25 stater, og

at det begrænses, opretholdes eller trækkes tilbage samlet for samtlige 25 stater. Hvis man ønsker at opretholde sit europæiske patent i mindst 7 af de 25 stater, der er med i aftalen, forventes det, at omkostningerne til validering og opretholdelse reduceres ift., hvad det ville koste at validere patentet i et tilsvarende antal stater med de nuværende krav til oversættelse og årsafgifter. EPO overtager kontrollen med årsafgifterne fra de nationale myndigheder, så der kun skal betales årsafgifter samlet og til ét sted. Ift. en evt. omkostningsgevinst vil det have betydning, hvorvidt man ønsker at opretholde patentet i mere end 7 af de 25 stater, der er med i aftalen, eller om man primært ønsker at opretholde patentet i de 13 stater som indtil videre står uden for aftalen (Albanien, Bosnien-Herzegovina, Island, Italien, Kroatien, Lichtenstein, Makedonien, Monaco, Montenegro, Norge, San Marino, Schweiz, Serbien, Spanien og Tyrkiet) – enten fordi de ikke er medlemmer af EU, eller fordi de ikke ønsker at være med. De forudskikkede omkostningseffekter vil derfor ikke være ens for alle patenthavere.

Den nye fællesdomstol

Med den nye fællesdomstol får de deltagende stater en fælles domstol, der bedømmer sagerne efter den samme fælles lovgivning, og hvor der med tiden kan udvikles selvstændig retspraksis. Den umiddelbare fordel for patenthaver er således, at afgørelser om patentkrænkelser vil blive fortolket på baggrund af de samme retsprinsipper, uanset i hvilken medlemsstat krænkelsen har fundet sted. Påstande om patentets ugyldighed vil tilsvarende blive vurderet ud fra en fælles lovgivning. Et patent med enhedseffekt vil miste sin gyldighed i samtlige stater, som

er med i aftalen, såfremt det kendes ugyldigt af den nye fællesdomstol. Derfor vil det ift. i dag blive nemmere for indsigere at få kendt et patent ugyldigt, idet ugyldighedsindvendingen kun skal fremsættes ved én domstol. I det nuværende nationale domstolssystem er der flere stater, der ikke har en specialiseret patentret og stater, hvori der behandles et så lille antal sager om året, at dommernes kompetence inden for patentretten er beskeden. Det forventes derfor, at en fælles specialiseret domstol, som kun behandler patenttvister, vil få opbygget en kompetence, der overgår en stor del af de nuværende medlemsstaters domstolskompetence, og at der dermed opnås en mere "fair" behandling af sagerne. Det er endnu ikke besluttet, hvor store retsafgifterne for anlæggelse af sager bliver, men der er ikke lagt op til - bortset fra at de sager der på nuværende tidspunkt vil skulle anlægges i flere stater vil blive reduceret til én sag - at formålet med domstolen er at reducere de gennemsnitlige omkostninger for enkelte sager.

Fysisk bliver enhedsdomstolen opdelt i en central enhed, der bliver placeret i hhv. London, München og Paris, og en række lokale/regionale enheder rundt omkring i de deltagende stater. På nuværende tidspunkt er det uvist om Danmark får en lokal enhed. En evt. nordisk/baltisk fælles regional enhed er så vidt vides også under overvejelse. Det sprog retssagerne skal føres på afhænger i første instans af den lokale/regionale enheds sprog (i tilfælde af en fælles nordisk/baltisk enhed vil sproget være engelsk), eller af det sprog patentet er skrevet på (tysk, fransk eller engelsk). En fælles anden instans vil blive anlagt i Luxembourg, og her vil sproget afhænge af det sprog, der blev anvendt i første instans.

Messe München
International

Connecting Global Competence

Welcome to your success laboratory.

Instrumental Analysis | Laboratory Technology | Biotechnology | analytica Conference

Internationally leading in the Analysis, Laboratory and Biotechnology sectors.

- Meet international key players from science and research in five halls.
- Experience real laboratory worlds in three Live Labs on topics such as food analysis, plastics analysis, genetic and bio-analysis.
- Find out everything about occupational safety/health and safety in the workplace.
- Be at the analytica Conference when the scientific elite enters into a dialog.

Information
and tickets:
www.analytica.de/en/tickets

ExpoService ApS
Tel. +45 6166 0098
info@exposervice.dk

April 1–4, 2014
Messe München

24th International Trade Fair for
Laboratory Technology, Analysis, Biotechnology
and analytica Conference

analytica

Forventede ændringer uanset om Danmark er med i aftalen eller står udenfor

Som omtalt ovenfor valideres et europæisk patent i gennemsnit i 7 af de 38 medlemsstater. Det forventes, at antallet af patenthavere, der validerer i samtlige af de 25 stater, der er med i aftalen om et europæisk patent med enhedseffekt, vil stige pga. ”mængderabatten”. Det må med andre ord forventes, at antallet af europæiske patenter med gyldighed for Danmark vil forøges. Patenthavere, der vælger et patent med enhedseffekt bør derfor være parate til at holde øje med evt. krænkere i samtlige 25 stater efter patentets godkendelse. Uanset om Danmark er med eller ej, må danske ansøgere om et europæisk patent godt kunne anmode om, at deres europæiske patent skal have enhedseffekt i de deltagende stater. Hvis et sådant patent skal håndhæves, skal sagerne anlægges ved den fælles europæiske patentdomstol. Hvis man ønsker at anlægge en ugyldighedssag mod et europæisk patent med enhedseffekt, skal sagen ligeledes anlægges ved den fælles europæiske patentdomstol.

Forventede forskelle alt efter om Danmark siger "ja" eller "nej" til aftalen

Af alle de europæiske patenter, der blev godkendt i 2012, valgte ca. 10% af patentindehaverne at validere patentet i Danmark. Hvis Danmark siger "nej" til aftalen om enhedspatentet, vil dette antal formodentlig forblive uændret. Hvis Danmark siger "ja" til aftalen om enhedspatentet, formodes det, at antallet af rettigheder med virkning for Danmark vil blive markant højere, idet antallet vil svare til, hvor mange patentindehavere, der ønsker et europæisk patent med enhedseffekt. Hvis samtlige patentindehavere fremover tilvælger enhedseffekten, vil antallet af europæiske patentrettigheder i kraft i Danmark således po-

tentielt blive 10 gange højere end i dag. Et større antal rettigheder med gyldighed for Danmark betyder, at virksomheder, der opererer på det danske marked, skal forholde sig til mange flere konkurrenter for at sikre sig "freedom-to-operate".

Hvis Danmark siger "nej" til at være med i den fælles patentdomstol, skal sager om krænkelse, der foregår i Danmark og ugyldighedsindvendinger for den danske del af et europæisk patent fortsat anlægges i Danmark. Hvis danske virksomheder krænker et europæisk patent med enhedseffekt i en stat, som er med i aftalen om enhedseffekten, f.eks. ved at tilbyde varer i eksempelvis Tyskland, vil sagen blive ført ved den aktuelle lokale/regionale enhed af fællesdomstolen. Hvis Danmark siger "ja" til aftalen om den fælles domstol, skal sager om krænkelse, der foregår i Danmark og ugyldighedsindvendinger fremsat i Danmark, ligeledes anlægges ved den (forventede) lokale/regionale enhed af fællesdomstolen.

De nævnte forskelle er de mest iøjnefaldende, men der er naturligvis mange andre forskelle, som vil kunne påvirke de danske virksomheder. Hvorvidt det vil være en fordel for den enkelte virksomhed, at Danmark er med i aftalen, eller om Danmark vælger at stå uden for, vil afhænge af de markeder virksomheden opererer på, konkurrencesituationen, virksomhedens strategi mht. patenter, håndhævelse og forsvarsstrategi over for påstået krænkelse. På baggrund af ovenstående synes det på nuværende tidspunkt med en vis rimelighed at kunne konkluderes, at for virksomheder, der er på markedet i de stater, der i sidste ende er med i aftalen, bliver der flere rettigheder, som virksomhederne skal forholde sig til.

E-mail

Henriette Ammitzbøll Damsgaard: HD@buddeschou.dk

Analytica 2014

Den 1.-4. april afholdes Analytica for 24'ende gang i München.

På messen vil mere end 1.100 udstillere bl.a. præsentere de nyeste analyseteknikker krydret med alt tænkeligt udstyr til laboratoriebrug. Igen i år er der fokus på fødevareanalyse, plas-tanalyse, gen- og bioanalyser.

Herunder er der generelt fokus på økologi og økonomiske aspekter, begge områder, der har stigende betydning i alle de brancher, der gør brug af analyseteknik.

I løbet af de fire dage afholdes der Live Lab-events. Da de løb af stablen på den forrige messe i 2012 deltog godt 3.000 besøgende, og det forventes, at der i år vil være ligeså stor interesse for arrangementerne. På Live Labs'ne kan man udveksle ideer direkte med producenter og eksperter.

Endelig er der igen i år et omfattende conferenceprogram. I sektoren for fødevarer og vandanalyse kan nævnes: "The new Challenge in Water Analysis: Metabolites, Transformation Products and Non-Target Analysis". Derudover vil der være indlæg inden for metallomics, proteomics, hvor innovationer og nye teknikker fra de vigtigste applikationer introduceres. Konferencen afholdes for første gang i ICM – Internationales Congress Center München, der ligger lige ved siden af udstillingshallerne.

